

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ИЮЛЬ 17
Понельник
1939 он
№ 162 (2802)
Сэн 10 мүнэгэ

SOCIALIS INDUUSTRIIN ШИНЭНҮҮД ИЛТАНУУД ТӨӨШӨ

1939 оной тугуушин хахадзилд тороо соо, социалис промишленностиин хыделмериин итоогонд тухай СССР-эй Госпланай медееселенс мунөөдөр тунхалгадaba. Госпланай, арадай азарин үчөөдөй Централна үрвэилеин медеенүүдэй жоһоор, быхсежуузна, сожуузна-ресубликаанска, промишленно наркомандаудай ба сожуузна респуубликанын наркомест-промуудай продууксань 1938 оной тугуушин хахадзилд 39281,3 тугериг байһан аад, 1939 оной тугуушин хахадзилд 45213,5 миллион (1926-27 онуудай сөнгүүдээр) тугеригте хытер ургаа.

Манай социалис индустриин худаланни тодорхойгоор ба хыседөөр сохно. Хереб, үнгергесе зиле негедегер кванталтай сасуула узебел, СССР-эй промишленно продууксань ене зиле негедегер кванталтай тороо соо 14,5 процент ургаа оһаа, харин тере хадаа ене зиле негедеге хахадзилс тороо соо, үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге.

Үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге. Манай социалис индустриин худаланни тодорхойгоор ба хыседөөр сохно. Хереб, үнгергесе зиле негедегер кванталтай сасуула узебел, СССР-эй промишленно продууксань ене зиле негедегер кванталтай тороо соо 14,5 процент ургаа оһаа, харин тере хадаа ене зиле негедеге хахадзилс тороо соо, үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге.

Манай социалис индустриин худаланни тодорхойгоор ба хыседөөр сохно. Хереб, үнгергесе зиле негедегер кванталтай сасуула узебел, СССР-эй промишленно продууксань ене зиле негедегер кванталтай тороо соо 14,5 процент ургаа оһаа, харин тере хадаа ене зиле негедеге хахадзилс тороо соо, үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге.

Манай социалис индустриин худаланни тодорхойгоор ба хыседөөр сохно. Хереб, үнгергесе зиле негедегер кванталтай сасуула узебел, СССР-эй промишленно продууксань ене зиле негедегер кванталтай тороо соо 14,5 процент ургаа оһаа, харин тере хадаа ене зиле негедеге хахадзилс тороо соо, үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге.

Манай социалис индустриин худаланни тодорхойгоор ба хыседөөр сохно. Хереб, үнгергесе зиле негедегер кванталтай сасуула узебел, СССР-эй промишленно продууксань ене зиле негедегер кванталтай тороо соо 14,5 процент ургаа оһаа, харин тере хадаа ене зиле негедеге хахадзилс тороо соо, үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге.

Манай социалис индустриин худаланни тодорхойгоор ба хыседөөр сохно. Хереб, үнгергесе зиле негедегер кванталтай сасуула узебел, СССР-эй промишленно продууксань ене зиле негедегер кванталтай тороо соо 14,5 процент ургаа оһаа, харин тере хадаа ене зиле негедеге хахадзилс тороо соо, үнгергесе зиле тугуушин хахадзилс 15,2 процент жике продуукилжиге.

МАЛАЖАЛЫЕ ХҮГЖӨӨХЫН ТУЛӨӨ БҮХЫ РЕЗЕРВНҮҮДЭЭ ХЭРЭГЛЭЕ

Вйлэдбэрийн угаа ехэ дэбжэлтэ

Кабанск. (Телефоноор абтаба). Кабанскын аймагай, Таракановскын ба Турантаевскын сельсоведэй колхозуудай колхознигууд болбол „Колхозуудта общественнэ малажалые хугжүүлхэ хэмжээбуулганууд тухай“ СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б) эйн Централна Комитедэй тогтоолые үргэнөөр хэлсэжэ байна.

Турантаевскын сельсоведэй, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо болоһон, колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ вгэ хэлэһэн колхозник бүхэн хадаа парти ба правительствын энэ тогтоол болбол колхозуудай организационно-ажайн талаар улам бүрхэлгэдэ, колхознигуудай зажиточность ба культурностие дээшлүүлгэдэ бүхидөө зориулагданан байна гэжэ нэгэн ханалаар тэмдэглэбэл. Нүүлэрөн суглаанда хабаадагшад болбол малажалаа саашадан улам хугжөөхын тула, конкретна уялганууде абаба: зоотехническэ барилгануудай барилгыг болзолсоон ба үндэр шанартайгаар дүврүгэхэ, июлин 23 хвртэр вбөһе хуралгыг гээлтэгүйгөөр үнгергэхэ, ойрын 5-6 хоногой торшо соо, гүрэндэ мяха, то-

но, һү тушаалгын планине дүврүгэхэ.

Гадна, тус колхоз хадаа гүрэндэ вбөһе тушаалгыг район дотороо түрүүн эхилэжэ, июлин 14-нэй үдэр 36 центнер үндэр шанартай вбөһе тушаалан ба тэрэһнэ хойшо вбөһэнэй массова тушаалгыг үргэлжлүүлэжэ байна.

Мүн, тус сельсоведэй, „Новый путь“ колхозой колхознигууд болбол энэ тогтоолые үйлэдбэрийн угаа ехэ дэбжэлтэгүйгээр зүбшэн хэлсэб. Тус колхозой колхознигуудай хамтын суглаанай баталаһан резолюци соо тэмдэглэгдэхэн хадаа: „Манай сельсоведэй, „Сөвөдүүдэй VII съезд“ колхоз болбол общественнэ малажалые хугжөөхэ бүхы условитой байбашы, малажалай нэгшэе фермагвй байна. ССР Союзай Совнаркомой ба Партийн ЦК-гэй һүлэй тогтоол хадаа нимгнүүд колхозуудай малажалые хугжөөхын баалаа байна, ушарһан, энэ тогтоолой ёһоор мяханай уялгата тушаалгын, хэмжээ хадаа малнуудай тоо толгойһоо бэша, харин газарайн плошадийн хэмжээһээ дулдыдаха“.

Ген. Бажанов.

Парти ба правительствын тогтоолдо манай харюу

Ново-Селенгинск. (Манай собкорпроо). Тамчын сомоной, „Социализм“ колхозой бригадануудта болоһон совещанинууд дээрэ колхознигууд болбол колхозуудай общественнэ малажалые хугжөөхэ хэмжээбуулганууд тухай СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б) эйн ЦК-гэй тогтоолые угаа ехэ үсхэлтэйгээр угтажа, найшаһан байна. Эднэр хадаа хэлэһэн вгэнүүд соогоо, тус тогтоол болбол малажалые саашадан хугжөөлгэдэ, малнуудай продуктивностие дээшлүүлгэдэ, малажалай ферманүүдтэ большевикска журамые байгуулгата зориулагданан байна гэжэ мэдүүлнэд.

—Энэ тогтоол хадаа,—гээд, малажалай бригадын бригадир нх. Лубсанова өөрынгөө үгыг эхилэнэ,—бидэнэр, колхознигууд тушаа парти ба правительствын үдэр бүрин, эсэһгүвй анхаралые үшөө дахин гэршэлэжэ вгэнэ, энэ хадаа колхозуудай общественнэ малажалые хугжөөлгэдэ зориулагданан байна, энэ хадаа тэжээлэй базын тон организационно бэша байһые эрүүлэн харуулна. Эндэ дурацагданан бүхы дутуу дунданууд болбол манай колхоздо барандаа бин. Манай колхоз болбол жэлһэн жэл бүри тэжээлээр дугадаг. Энэһэй резюльтата тлнүүдэй ба томо малнуудай хоролтонууд болодог байгаа. Эртэ хабар малнуудтай тэжээлгүй үлдэдэг байгаа. Мүнөө, энэ байдалда эсэс табиха хэрэгтэй. Бидэнэр болбол герасимовцуудаар ургуулагданан, сабшалангай ургасые саг соонь, гээлтэгүйгөөр хуряжа абаха ёһотойбди. Гансахан лэ нимэ услоvido малажалай тэжээлэй база байгуулгын проблемые амжалтатайгаар шийдхэжэ шадахадаг. Мүнөө дээрэ, манай колхоздо вбөһе хуряалгын хүдэлмэринүүд тон

организованно бэшаар, аали темптайгээр ябуулагдажа байна. Косилканууд тон муугаар хүдэлмэрилэнэ, хүдэлмэришэдэй ба унаагай хсвнүүд хангалтагүйгөөр хэрэгдэгдэнэ. Энэ байдалые саашадан тэсэжэ яабашы болхогвй.

Нүхэр Раднажапов болбол парти ба правительствын тогтоол хадаа колхозууддаи общественнэ малажалай хэрэгсые найжаруулгата колхознигуудай интересе бүри дээшлүүлнэ, юуб гэхэдэ энэ хадаа колхознигуудай зажиточностие ба энхэ амагалан байдалые хангаха байна гэжэ тэмдэглэнэ.

—Манай колхоз хадаа малажалай 4 томо ферманүүдтэй (һү-товарна, хониной, мориной, гахайн ферманүүд) байна. Эдэ ферманүүднэй саашаадаа улам амжалтатайгаар хугжэхын тула бүхы условинуудтай,—гээжэ нүхэр Раднажапов үгтэбэ дүврүгэнэ.

Тус колхозой колхознигууд болбол парти ба правительствын энэ историческа тогтоолдо харюу болгон, вбөһе хуряалгыг эрхим найн шанартайгаар, агротехническэ богонихон болзолтоо дүврүгэхэ, үбэлэй ведэ малнууддаа дулаан байраар хсвэд хангахын тула зоотехническэ барилгануудай планине хсвэд дүврүгэхэ гэжэ нэгэн ханалаар мэдүүлэбэл.

Энэ гайхамшаг тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэ тушаа, Селендумын сомоной, Калинин нэрэмжэтэ колхозой бригаданууд дээрэ сугланууд болоһон байна. Эднэр дээрэ үгэ хэлэһэн колхознигууд болбол тус тогтоолые халуунаар найшаһан ба малажалые хугжөөлгын гүрэнэй планине дүврүгэхын ба үлүүлэн дүврүгэхын түлөө үшөө найнаар, үшөө бүтэсэтэйгээр, үшөө энтузиазмтайгаар хүдэлмэрилхэбди гэжэ уялга абаба.

Цыр. Дондуков.

Социалистическэ малажалда—тэжээлэй бэхи базые байгуулха

Загарай. (Манай спецкорпроо). Загарайн аймагай колхознигууд ба колхозничанууд болбол колхозуудай общественнэ малажалые саашадан хугжөөлгэдэ зориулагданан, колхозуудай общественнэ малажалые хугжөөхэ хэмжээбуулганууд тухай СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б) эйн ЦК-гэй тогтоолые ехээр найшажа ба халуунаар дэмжэжэ байна. Эднэр болбол парти ба правительствын сасэн мэргэн хвтэлбэри доро, малажалай талаар туйлаһан серьезно амжалтануудда тэмдэглэгдэхэ хамта, тэрэндэхэ зарим дутуу дундануудые тэмдэглэжэ, колхозуудайнгаа общественнэ малажалые бүри бэхүүлжын, малнуудай тоо толгойе олошоруулжын, тэрэнэй үлтрэтые найжаруулжын ба продуктивностие дээшлүүлжын тула бүри организационно, бүри эбтэйгээр, бүри найнаар хүдэлмэрилэхэбди гэжэ мэдүүлнэд.

—Хэрбээ манай колхоз болбол 1934 ондо, хамтадагданан 390 толгой хонид ба ямаадтай, 130 толгой эбэртэ малнуудтай ба хамта 27 толгой гахайнуудтай байгаа наа, мүнөө,—гээд, Ново-Брянскын сөвөдэй, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхозник нүхэр Заиграев Григорий хэлэнэ,—хамта 4 мянга 600 шаху толгой малнуудтай болоһон байнабди. Энэ хадаа манай общественнэ малажалай жэлһэн жэл бүри ургажэ еханүүд дохуудые үгдэг боложо байһын харуулна. Энэ гайхамшаг, угаа ехэ удхашанартай тогтоол соо, тэжээлэй базые байгуулгата тон ехэ роль олгодоно. Тимэ дээрэһээ хурялгадахи дутуу дунданууддаар сагаа ликвидирвалжа, колхозойнгоо малажалые найн шанартай тэжээлнүүдээр хсвэд хангаха ёһотойбди.

Мүн, Доодо-Ильинин сельсоведэй, Сталиной нэрэмжэтэ колхозоодо, ССР Союзай Совнаркомой ба ВКП(б) эйн ЦК-гэй малажалые хугжөөхэ тухай тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэдэ зориулагданан бригадна совещанинууд болобо.

—Манай колхозой малнууд болбол типовой байрануудаар хсвэд хангагданхай бэша. 1930-аад онуудта баригдажа эхилэһэн зоотехническэ барилгануудай объектүүд хадаа мүнөө хвртэр үшөө дүврүгэдэгвй байна. Парти ба правительствын энэ тогтоол хадаа зоотехническэ барилгануудай талаар нимэ болошогвй байдалда эсэс табихые уялгална,—гээжэ тус колхозой колхозник нүхэр Аюшеев мэдүүлнэ.

Энэ историческа тогтоол хадаа Онохойн сомоной, „Красна опытник“, XVIII партсездын нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигуудаар халуунаар найшаагданан байна. Колхознигууд хадаа социалистическа малажалаа тэжээлэй бата бэхи базаар хангахын тула вбөһе хуряалгыг саг соонь, найн шанартайгаар дүврүгэхын түлөө бүри хсвэдтэйгээр тэмэсэжэ байна.

Д. Лубсанов.

Ногинскын ажалшад Железниковай наһа бараһан үдэрһөө хойшо 20 жэл болоһонойн оёе тэмдэгэлнэд

Ногинск, июлин 10. (ТАСС). СССР-эй Уһан-Сэрэгэй Флодой үдэртэ, Ногинскын райондай ажалшад хадаа өөрынгөө нутагай солото хвн, арадай герой Анатолий Железниковай наһа бараһанһа хойшо хорин жэл болоһонойн оёе тэмдэглэхэ байна.

Сагаанвардейска бандануудтай эрэлхэгээр тэмэсэжэ-Екатеринослав шадар 1919 оной июлин 26-да матрос Железников наһа бараһан юм. Тэрэ болбол адир наһанһа хойшо революционно органицинуудта активнаар хабаадалсан ба нэгэтэ бэша мвш-хэбэри мурдлагдэ хабаадуулагданан байгаа.

Таврическа дворецэй харуулай начальник Железников болбол 1918-онной январин 20-до ввр сайхын урда, меньшевик эсернүүдэй уурхай учредительн суглаае тараан наһанан байна. Учредительн суглаанай түрүвлэгшэ эсер Черновто иигэжэ хандаа вн: „Хүрөө, харуул эсэе. Залые сүлөөлхыетнай гуйна!“ Гражданска дайнай жэлнүүдтэ, Железников хадаа Хадяковой нэрэмжэтэ бронепоезде командовалжа, дайсадые хайра гамгуйгөөр бутасохиһон байгаа. Сагаанвардейска штаб хадаа бронепоездын командирые баригшад 400 мянган тухериг үгыһе найдуулан юм. Зүгөөр, Железников болбол баригдахшгвй байгаа. Тэрэ хадаа сагаанвардейска полчищануудые хайра гамгуйгөөр бутасохиһог вн. Дайсадаар хврилэгдэшөөд байхадаашы Железников хадаа амьа табитараа, алтан погонотоние буудалан байна. Ногинскын ажалшад болбол арадай внон сэхэ хвбүвнэй дурацхал тухай наһаа. Июлин 29-дэ, зунай театр соо, Железниковай дурацхалда зориулагданан вечер болохо. Городой паркда выставка нэгдэхэ байна. Выставка лээрэ табигданан, 1917 ондо Смоленодо матросуудай дунда Ленин ба Сталин“ гэжэ картини репродукци хадаа эксионадуудай дунда харуулагдажа, эдэ матросуудай группэдэ—Анатолий Железников бин юм. (ТАСС).

Отличнигууд эскурсдэ ошобо

1939 оной июлин 14-нэй үдэр манай Бурят-Монгол республикын зарим хургуулинуудһаа 15 багшанар ба 75 хурагшад хамта 90 хвн—отличнигууд Москва эскурсдэ ошобо.

Эдэ багшанар болбол өөһөднгөө классуудай хурагшадые 100 процент удаадахи классуудтан оруулан ба хургуулин дундахы бүхы хүдэлмэриние найнаар ябуулжа 1938-39 онуудай хуралсалтай жэлнүүдтэ найн показателнуудые харуулаһан байна.

Мүн, эдэ хурагшад хадаа хуралсалдаа сэрлэһнээр хандажа, хуралсалһангаа жэлнүүдтэ отличноор хуралсалан байха юм.

ФАШИСТНУУД БОЛБОЛ FRANCUUZ-SKA XILIN DERGEDE BEXIZYUL-GIJI BARINA

Париж, Июлиин 12. (ТАСС). „Се Сяар“ геже француузска гээдэй медеесехение жоһоор, испаанска засагууд болбол франко-испаанска хиле деере фитификационно хыделмериинүүдтэй гангаар ябуулна. Еде хыделмериинүүд болбол фалэгистнуудай 53-дaxи divizeer ба гадандаа легионной divizeer ябуулагдана. Барилгитэй, General Solcaada хытелберилне.

Byjer-Nurair raiondoxi, MNR ба Манчуурай хоорондо байһан үнэхөөр хиле

Москоовско Централна гавреedyd болбол ийулиин 14-дэ, 1919 ондо, Пекин гоородо байһан поочтийн генерална директорадай эхлелен, Кариугей Хитад альбоомой № 43 каарһаа коопийн буулгасаа толлоһо байна.

Каарһаа буулганан ене коопи доро, москоовско гавреedyd болбол доро дурсагданан медееселитэй толлоно.

Mongol Ардай Respyyblike-дэ, өөһөдһингөө провોકационно-еземдгилн ябуулгануудтэй зыбтылхилн тулада Японо-манчуурска засагууд болбол өөһөдһингөө медееселнүүдтэ, Byjer-Nurair зыун теей ба зыун урдуурхы раиондо,

Mongol Ардай Respyyblike-дэ, Манчуурай хоорондой хиле болбол Халхин Гол мурен болно геже батална.

Үндөө, официална каартин жоһоор, Манчууртай зегелһен MNR-ейн хиле болбол ене ратоондо Халхин Гол муренгөөр бие, харин ене муреней зыун тее байһан Хулат-Уулин-Обоо ба Номон-Кан-Byrd-Обооной лиингээр гарһан байна.

Ене болбол, 1919 ондо, Пекин гоородо Хитад поочтийн генерална директорадай хэблэгдехэн хитад альбоомой № 43 каарһаа буулганан коопидо баталгана.

MNR-ейн тогтоһон үдэрһөө, һуylei үдэрүүд хытер, MNR-

ейн погранична хамгаалгилн поост хадаа енелин деере суг ургелге багаа. Собитийн эхилехее урда Халхин гол муреней зыуегер гарһан MNR-ейн, Манчууртай зегелһен, ене хиле, хенеерсжи, тереней тоодо, японо-манчуурска талһаашји булиаасалдаанууд болоогвй.

Халхин Гол муренгөөр MNR-ейн Манчууртай зегелһен хиленүүдтэ гарһан тухай японо-манчуурска талһаа баталга болбол жамарсжи документүүдээр баталгданангай ба өөһөдһингөө провોકационно-еземдгилн ябуулгануудтэй зыбтылхилн тула японооско воjeенсинаар ханааһалгданан, дууһан хурмаз зыл болно.

